

Ivan Pavao II.

IVAN PAVAO II. VELIKI

18. 5. 1920. - 2. 4. 2005.

Papa Ivan Pavao II. otišao je nepovratno u kuću svoga nebeskog Oca. Dosada nije bilo osobe kojoj je toliko posvećeno pažnje kao Ivanu Pavlu II. pa i u času odlaska s ovoga svijeta. Brojne i najveće svjetske televizijske stanice danima imaju stalne, doslovno stalne programe o Svetom ocu od CNN pa dalje.

Karol Wojtyła rođen je u Wadovicama 12. svibnja 1920. Započeo je studirati filozofiju i književnost a onda je prešao na teologiju i zaređen za svećenika 1946. Karol 1946. diplomira a 1948. doktorira. Bio je kapelan i župnik u više župa. Od 1954. predaje na Katoličkom Sveučilištu u Lublinu. God. 1956. biva imenovan krakovskim pomoćnim biskupom. Otada se uzlazna putanja nastavlja: 1963. postaje krakovskim nadbiskupom, 1967. kardinalom, kad je imao 47 godina i tako postao najmlađi kardinal Katoličke Crkve. God. 1978. biva izabran za papu kao prvi netalijan nakon 455 godina.

U svome svećeničkom i biskupskom radu isticao se velikim *poznavanjem svijeta* i ljudi različitih uzrasta i staleža. Bio je otvoren za novosti, ali i vjeran drevnoj crkvenoj tradiciji. Taj čovjek za kojeg je jedan njemački vatikanist još prije izbora, kad se nije pomišljalo na izbor netalijana za papu, napisao da je *najsposobniji kardinal* na svijetu, Crkvu i svijet je itekako iznenadio svojim radom, odnosom prema mnogim pitanjima. Zacijelo je obilježio ovih četvrt stoljeća kao nitko u svijetu.

Značaj njegova karaktera a i djelovanja sve do smrti jest *coincidentia oppositorum*, harmoniziranje suprotnosti, pomirivanje onoga što se uobičajeno naziva napredno i konzervativno. On je, inače, bio neopterećen i čovjek bez kompleksa. On je svećenik i teolog, on je pjesnik i glumac, skijaš i nogometaš, šahist i planinar, on je mistik i vrlo racionalan, on je jednako komunicirao s najvišim državnim dužnosnicima kao i s djecom.

Dokumenti

Moglo bi se o Ivanu Pavlu pisati beskonačno, jer je njegov opus osobni i papinski uistinu velik. On je kao papa napisao preko 80.000 stra-

nica. Ja ću se više ograničiti što bi bilo nama zanimljivije i bliže. Napisao je 14 enciklika kao najviših papinskih učiteljskih dokumenata.

Prva je programatska i znakovitoga imena: *Otkupitelj čovjeka*. Ovdje Papa izlaže svoju viziju čovjeka i njegovoga spasenja. On obnavlja biblijsku istinu da je čovjek Božje stvorenje i dar Boga. Papa se posebno pita kako pomiriti i naći ravnotežu između slobode i odgovornosti. Za vjeru je svaki čovjek beskrajno važan, to je primjetno kod Krista koji prima, ozdravlja i susreće sve ljude i posebno "malene".

Sve Papine enciklike i drugi dokumenti žele osvijetliti i posvijestiti neka temeljna ljudska pitanja, bilo u odnosu prema Bogu, prema drugima ili sebi. *Bogat milosrdem* je enciklika koja skreće pažnju na činjenicu da je Bog ljubavi i da je milosrdan, te biti vjernik znači sa svakim čovjekom ići "u susret Ocu i njegovoj ljubavi". Znakovito je da je Ivan Pavao II. preminuo upravo na vigiliju blagdana Božanskog Milosrđa kojeg je sam ustanovio.

Putovanja

Ivan Pavao II. je u mnogo čemu prekinuo tradiciju, što se možda najviše zamijeti kod njegovih brojnih putovanja po svim kontinentima. Ostvario je 104 putovanja u 129 zemalja i brojna po Italiji i samom gradu Rimu. Ova putovanja su misionarska i evangelizatorska poput onih sv. Pavla, a sve sa svrhom da "učvrsti braću svoju" i da pronosi istinu o Bogu i čovjeku. On iz *vjere u Boga crpi i vjeru u čovjeka*. Jednom prilikom mladima veli: "Ja vjerujem u vas jer vjerujem u onoga Isusa Krista koji ima povjerenja u čovjeka, koji ne oklijeva povjeriti mu blago, koji ga poziva na suradnju."

Zagonetan je fenomen da su se na svim Papinim misama u različitim zemljama okupljale *stotine tisuća*, pa i milijunske mase. I to jednako na prvom putovanju u Meksiko (siječanj 1979.), u SAD, u Njemačku i Italiju, Afriku i Aziju. Njega su pratile milijunske mase i na njegovom posljednjem putovanju u Nebo. On posjeduje izvanredan dar komuniciranja s mnoštvom što se već očitovalo na misi ustoličenja. Ljudi su ga rado *slušali i pljeskali* i onda kada im je govorio za njih neprijatne stvari, npr. u SAD o drogi, eutanaziji i drugim etičkim pitanjima.

Opće je prihvaćeno mišljenje da je njegov doprinos bio ključni za raspad *komunističkog* sustava. Gorbačov je u prigodi Papine smrti rekao da bez Pape Berlinski zid ne bi pao. A predsjednik Poljske Kwasznjevski je rekao da je Ivan Pavao II. donio Poljskoj slobodu.

Bio je posvećen *ekumenizmu i medureligijskom dijalogu*. Na svim putovanjima uvijek je tražio i susret s predstavnicima drugih religija pa tako i u BiH.

Analitičari se slažu da je Papino zauzimanje spriječilo da *irački rat* ne postane vjerski rat. Također su velike Papine zasluge da je *antimuslimansko* raspoloženje nakon atentata u Americi 11. rujna 2001. bilo bitno ublaženo.

Imao je odvažnosti tražiti *oproštenje* od drugih za sve boli nanesene od katolika i sam je opraštao kao i svom atentatoru Ali Agči. Ugledajmo se! Zbog svega ovoga držim da Ivan Pavao II. zaslužuje da ponese atribut "Veliki".

Bosna i Hercegovina, Hrvatska i regija

Smatram da je za nas bitno da se nešto kaže o Ivanu Pavlu II. i njegovu odnosu prema *Bosni i Hercegovini*, Hrvatskoj i ovoj regiji. Mislim da je kao rijetko tko shvatio ozbiljnost, znakovitost i dalekosežnost "nemira na brdovitom Balkanu". Posjetio je dva puta BiH, a jedan posjet 1994. god. u ratnim strahotama nije realiziran silom svjetske politike i njezinih mešetara.

Papa je o BiH govorio 263 puta koristeći svaku priliku koja po sebi nije imala veze s BiH kao npr. predaja vjerodajnica švedskog ambasadora u Vatikanu.

Evo samo nekih naslova Papinih intervenata: U Papinu je srcu uvijek nazočna drama balkanskih naroda, Sveti Otac svakodnevno prati tragediju BiH, Papa poziva svijet da pomogne BiH, Papa ispaćenom narodu poručuje: ne gubite nadu, Neće nikada moći postojati budućnost sagrađena na nasilju, Ratna opasnost u Sarajevu se ponavlja i ona prijete cijelom kontinentu, Etnički i vjerski različiti narodi BiH sposobni su živjeti zajedno itd.

Papa je uz brojne molitve, skupove, također potaknuo obilatu *humanitarnu pomoć* od Caritasa pa dalje Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj kao i drugima državama ove regije.

Papa je djelom i istinom opravdao svoje riječi više puta ponovljene: "Niste napušteni. *S vama smo*; bit ćemo s vama sve više i više."

Smatram da bi bez Papine podrške Hrvatska i BiH bile mnogo teže priznate, ako bi uopće i bile priznate. To je za Vatikan iznimka jer obično čeka godinama da prizna nove države ili nove granice.

Volio bih u ovom času naglasiti još nešto što nam je Papa kazao u Banjoj Luci: "*Budućnost* vaše zemlje ovisi o vama." Shvatimo to već jed-

nom. Nemojmo odgovornost i krivnju tražiti kod drugih nego podimo od sebe na svim razinama i u svim organizacijama do svakoga od nas.

I u svojoj knjizi pjesama u prozi *Rimski triptih* Papa sam kao najnormalnije zbori i o sljedećem: "I tako će ponovno biti, kada bude potreba, nakon moje smrti. Treba da im (kardinalima) propovijeda vizija Michelangela. *Con-clave*: zajednička briga za baštinu ključeva, ključeva Kraljevstva (nebeskog). Eto, vide sebe između Početka i Svršetka. Posljednja prozirnost i svjetlost. Prozirnost povijesti - Prozirnost savjesti..."

Uvjereni smo da je milosrdni Bog koji je gospodar života i smrti obilato nagradio slugu svoga Ivana Pavla II. i da je čuo Isusove riječi: Dobro došao, slugo dobri i vjerni. Uđi u radost svoga gospodara.

Molimo se za Ivana Pavla II. Velikog kao i za Crkvu i za njegova nasljednika Benedikta XVI.

Sveti oče, hvala Ti za tolika dobra što si ih učinio Crkvi, svijetu, Bosni i Hercegovini, hrvatskom narodu i Napretku.

Franjo Topić